

sis: alioquin Optatus concilio quod Casarea habebatur, cum ipsius scripta in eam urbem allata sunt, adfuisse; ac quod ab Episcopis Casariensibus per litteras petebat, a concilii Patribus ipse coram commodius postulasset.

Nec Mauritania illa Sitifensis erat: nullum enim hujusce provinciae episcopum Pelagianorum condemnatio latere poterat; omnes enim Mauritaniae Sitifensis sacerdotes, utpote Numidae, Augustino Numida duce, ad profligandos hereticos conspirabant. Optatus vero, ex Augustini Epistola 190, n. 22, res tanti mo-

menti ignorabat, aut ignorare poterat.

Superest igitur, ut Optati diocesis in Mauritania Tingitana sita esse debuerit, adeoque in extrema illa Africae parte, quae ab Hispania freto Gaditano disjuncta est, quaeque populis duntaxat barbaris incolebatur; quod optime quadrat cum querimonia in Epist. 272 bis, num. 7, deplorata, de rustica et minus instructa clericorum turba, quae Optato molestias generaverat in his rebus, in quibus a doctis sacerdotibus fuerat instituta.

SYLLABUS CODICUM

AD QUOS RECOGNITAE SUNT SANCTI AUGUSTINI EPISTOLAE.

MANUSCRIPTI CODICES

Cum nota singulis hic deinceps designandis indita.

- a. Codices bibliothecae monasterii S. Albini Andegavensis.
- aa. Monasterii S. Arnulfi Metensis.
- a. RR. PP. Augustinianorum majoris conventus Parisiensis.
- b. Becensis cenobii.
- bl. Belgici codices, seu variantes lectiones ex illis Lovaniensium Theologorum cura decerptae.
- ba. Ex bibliotheca monasterii S. Benigni Divionensis.
- bt. S. Bertini in Belgio codex perantiquus, unde eruta est excm ad Mercatorem Epistola, quae nunc primum prodit.
- bg. Mss. domini Bigot, Rotomagensis.
- c. Cenobii Casalis Benedicti.
- cc. Cisterciensis Abbatiae.
- ca. Codex vetus RR. PP. Cisterciensium S. Crucis in Jerusalem in Urbe, ex quo hic primum editur xxix ad Alypium Epistola.
- cl. Mss. Bibliothecae Colbertinae.
- cb. Corbelensis monasterii codices, plerique ante annos 800 aut 900 scripti.
- ct. Cenobii de Cultura apud Cenomanos.
- e. Excerptorum Egyptii codices duo Mss. Germanensis et Corbelensis.
- f. Floriacensis bibliothecae Mss.
- fl. Codex Corbelensis ante annos circiter 500 scriptus, qui Flori seu Bedae vulgati collectionem in Epistolas Apostoli complectitur.
- fs. Mss. Bibliothecae S. Mauri Fossatensis.
- ff. Collegii Fuxensis apud Tolosates.
- g. Gemmeticensis monasterii.
- gg. S. Germani a pratris codices optimae notae.
- gv. Collegii Gervasiani apud Parisios codex amplus et elegans.

- j. Ex bibliotheca domini Joly, praec. eccl. Paris
- l. Laudunensis ecclesiae codices antiquissimi.
- mr. Domini Maran, archid. eccl. Tolos.
- m. Monasterii S. Michaelis in periculo maris.
- n. Navarrici Gymnasii Parisiensis membrarum exemplar amplissimum.
- p. Codex corticeus, qui olim Narbonensis ecclesiae fuit, nunc est illustris familiae Phimarconensis: quo ex codice prodeunt xlii et xlv, duae perbreves ad Paulinum Epistolae, antehac ineditae.
- r. Regiae bibliothecae Mss.
- rm. Remensis ecclesiae.
- s. Ecclesiae sylvanectensis.
- sb. Sorbonici collegii.
- t. Bibliothecae Tellerianae.
- tt. Theodericensis monasterii.
- th. Thuanae bibliothecae.
- v. Vaticani codices, quorum nobiscum communicatae sunt variantes lectiones, collectae olim per selectos viros, qui post editionem a Lovaniensibus adornatam, castigandis denno S. Augustini operibus Clementis VIII auctoritate incumbabant.
- vv. Bibliothecae S. Vedasti Atrebatensis.
- v. S. Victoris Parisiensis.
- vd. Vindocinensis Abbatiae.

EDITI CODICES.

- Am. Liber Epistolarum S. Augustini an. 1495 excusus opera Joannis de Amerbach civis Basileensis.
- Bad. Editus per Jodocum Badium Ascensium, Parisiis, an. 1515.
- Er. Desiderii Erasmi cura recensitus, impressusque Probenianis typis Basileae, an. 1528.
- Lov. Ad Lovaniensium Theologorum recensione excusus typis Plantinianis Antuerpiae, an. 1576.

Comparavimus praeterea eas omnes editiones initio Retractationum tom. 1, memo: atas. M.